

Ministrowie ds. rozwoju regionalnego państw członkowskich przedstawili swoje wnioski dla Rady Europejskiej przed jej posiedzeniem dotyczącym zmian w polityce spójności. W okresie 2007-2013 polityka spójności zainwestowała 270 mld euro, co wygeneruje do 2023 r. 1 bilion euro dodatkowego PKB w państwach członkowskich oraz 1 mln miejsc pracy. Ale w tym okresie stwierdzono również niedociągnięcia. Z kolei w obecnym okresie 2014-2020 wprowadzono wiele nowości, ale wystąpiły opóźnienia w ich realizacji, więc trzeba przyspieszyć. Komisja powinna przygotować propozycje ustawodawcze i programowe na kolejny okres polityki spójności jak najwcześniej w roku 2018. Należy upraszczać zasady i procedury.

Potwierdzenie założeń

Ministrowie unijni wyszli od stwierdzenia, że polityka spójności stanowi przykład najlepszej praktyki w zakresie kształtowania polityki opartej na dowodach i może posłużyć jako wzór dla innych polityk UE finansowanych z budżetu UE. Uznali politykę spójności UE za najważniejszą politykę unii. I podkreśli jej założenia. Po pierwsze, zapewniania stabilnych długoterminowych unijnych ram i funduszy na inwestycje we wzrost i zatrudnienie oraz realizację reform strukturalnych dopasowanych do potrzeb państw członkowskich i regionów. Po drugie, mobilizowania podmiotów krajowych, regionalnych i lokalnych oraz koordynowania ich działań poprzez angażowanie ich bezpośrednio poprzez zasadę partnerstwa w realizowanie priorytetów UE za pomocą współfinansowanych projektów. Po trzecie, zapoczątkowania podejścia do unijnych inwestycji opartego i ukierunkowanego na wyniki. I po czwarte, tworzenia dla państw członkowskich oraz podmiotów regionalnych i lokalnych zachęt do wdrażania reform.

Ocena okresu 2007-2013

Ministrowie stwierdzili, że z dokonanej przez Komisję Europejską oceny ex post polityki spójności wynika, iż w okresie 2007-2013 w istotny sposób przyczyniła się ona do tworzenia możliwości wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i włączenia społecznego w regionach UE, w ramach różnych celów określonych w strategiach UE. Do tego wyniki te zostały osiągnięte w trudnej sytuacji gospodarczej i przystąpienia do UE nowych trzynastu państw. 270 mld euro zainwestowanych z funduszy unijnych 2007-2013, wraz z współfinansowaniem krajowym, wygeneruje do 2023 r. 1 bilion euro dodatkowego PKB w państwach członkowskich ogółem oraz 1 mln miejsc pracy, a 400 tys. przedsiębiorcom fundusze pomogły uniknąć kryzysu. Ale jednocześnie stwierdzono niedociągnięcia. Pod względem monitorowania skuteczności i spójności podejmowanych działań. Świadczy to, w opinii ministrów UE, o niewystarczającym ukierunkowaniu działań na wyniki. Potrzeba wzmocnienia zdolności administracyjnych zarządzania programami oraz zmniejszenia obciążeń i kosztów administracyjnych.

Co wynika z obecnego okresu 2014-2020?

Ministrowie doceniają, że na okres 2014-2020 polityki spójności wprowadzono wiele nowych rozwiązań, by poprawić jej efektywność. Ale niestety nastąpiły opóźnienia w ich wdrażaniu. Ministrowie odnotowali, że „kompleksowe programowanie, w połączeniu z późnym przyjmowaniem aktów prawnych, równoczesnymi przygotowaniem do zamknięcia okresu 2007-2013 i trwającym dłużej niż zakładano procesem wyznaczania organów, opóźniło etap realizacji w okresie 2014-2020”. Oczekują jednak, że wysiłki poczynione przez państwa członkowskie i KE zaowocują w przyszłych latach bardziej efektywną

realizacją programów operacyjnych oraz możliwością wykorzystania w przyszłości usprawnień wprowadzonych w obecnym okresie. Ministrowie wzywają państwa członkowskie i Komisję do podjęcia kroków niezbędnych do przyspieszenia realizacji programów i przedstawiania sprawozdań z postępów.

Co na przyszłość?

Ministrowie wezwali Komisję Europejską, by pakiet rozwiązań programowych i prawnych dla nowego okresu polityki spójności przygotowała w roku 2018 jak najszybciej. Zaapelowali, by pozytywne nowe doświadczenia z realizacji polityki spójności Komisja wykorzystała w innych politykach unijnych finansowanych z budżetu UE.

Ministrowie odnotowali, że zarówno Komisja, jak i państwa członkowskie poczyniły starania, by opracować jak najlepsze wskaźniki monitorowania efektywności wdrażania funduszy. Jednocześnie uważają, że trzeba zachować „*równowagę między uprzednio określonymi wymogami dotyczącymi koncentracji na ograniczonej liczbie obszarów tematycznych a potrzebami państw członkowskich, łącznie z elastycznym reagowaniem w trakcie okresu programowania na szczególne wyzwania w rozwoju na szczeblu krajowym i regionalnym*”.

Ministrowie zaapelowali do KE i państw członkowskich o jak najlepsze wykorzystanie wszystkich możliwości dostępnych w ramach prawnych (łącznie z wczesnym przygotowywaniem aktów delegowanych), które pomogą uprościć realizację obecnych programów. Źródłem obaw ministrów są nadmierne regulacje i kontrole. Zarówno na szczeblu unijnym, jaki i krajowym i regionalnym. Dlatego pozytywnie przyjmują utworzenie przez Komisję tzw. grupy wysokiego szczebla ds. monitorowania uproszczeń dla beneficjentów. Oczekują prac grupy nad przygotowaniem programowania polityki spójności po roku 2020.

Zaapelowano o jasny i nieskomplikowany zestaw zasad dotyczących funduszy, kładący większy nacisk na podejście zintegrowane (np. programy finansowane z wielu funduszy oraz wspólne zasady dla wszystkich funduszy). Przy jednoczesnym zapewnieniu, by każdy z funduszy mógł w sposób efektywny i skuteczny realizować zadania oraz by preferowane były najprostsze dostępne rozwiązania. Według ministrów państwa członkowskich, zasady wykorzystania funduszy polityki spójności, a także innych funduszy unijnych i polityk mających wpływ na interwencję funduszy powinny być w większym stopniu do siebie dostosowane. Wsparcie z funduszy unijnych dla beneficjentów należy uprościć. Ułatwić osiągnięcie synergii i komplementarności między różnymi programami. Różne źródła należy łączyć oraz umożliwić porównywanie efektywności i skuteczności różnych instrumentów finansowania.

Źródło: consilium.europa.eu